

Olsztyn, dnia 21 kwietnia 2020 r.

Zasady szacowania szkód spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, obowiązujące w 2020 r., opracowane na podstawie wytycznych

MRiRW dla Komisji powołanych przez Wojewodę

(praktyczne wskazówki dotyczące wypełniania protokołów)

Podstawowe informacje dotyczące szacowania szkód

Definicje niekorzystnych zjawisk atmosferycznych:

- 1) **powódź** – oznaczają szkody powstałe wskutek:
 - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących i stojących,
 - b) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
 - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich.Nie traktuje się natomiast jako zalania, nawilgocenia gleby, jeżeli nie było ono poprzedzone wystąpieniem wody na powierzchni gruntu. Jako zalania nie traktuje się również zastoisk wodnych, utrzymujących się corocznie w terenach podmokłych o wysokim poziomie wody gruntowej przez dłuższe okresy czasu niezależnie od nasilenia opadów atmosferycznych.
- 2) **huragan** – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;
- 3) **piorun** – oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia, potwierzonego dokumentem z Policji lub Straży Pożarnej lub Powiatowego Inspektora Weterynarii w przypadku zwierząt gospodarskich, jeżeli zdarzenie miało miejsce poza budynkiem inwentarskim;
- 4) **suszę** – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb; a zatem szkody powstałe w wyniku suszy można szacować wyłącznie wówczas gdy na danym terenie zgodnie z KBW wystąpiła susza, w przypadku gdy dla danej rośliny, w tym łąk i pastwisk nie jest prowadzony monitoring suszy, szkody można szacować, jeżeli monitoring potwierdza wystąpienie suszy w uprawach o analogicznych wymaganiach wodnych;
- 5) **ujemne skutki przezimowania** – oznaczają szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;

- 6) **przymrozki wiosenne** – oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
- 7) **deszcz nawalny** - oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;
- 8) **obsunięcie się ziemi** - oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:
 - a) zapadanie się ziemi - uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie;
 - b) usuwanie się ziemi - uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
- 9) **grad** - oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;
- 10) **lawinę** – oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota.

I. Zadanie rolnika w przypadku szkody spowodowanej niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi

1. Warunkiem oszacowania przez Komisję powołaną przez Wojewodę, szkód spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych jest złożenie wniosku o oszacowanie szkód. **Do wniosku należy załączyć wydruk wniosku o płatności bezpośrednie, wniosek może zostać złożony również w formie elektronicznej.**
2. Producent rolny, w gospodarstwie którego, wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, składa wniosek o oszacowanie szkód, kompletnie wypełniony wzór nr 1, w gminie w której znajduje się siedziba gospodarstwa. Do wniosku należy dołączyć aktualny wydruk wniosku o przyznanie płatności na rok 2020, jeżeli były zmiany we wniosku, wniosek po zmianach. W przypadku małych gospodarstw, jeżeli rolnik składa oświadczenie o braku zmian w dopłatach bezpośrednich, należy załączyć wydruk za ostatni rok w którym rolnik składał wniosek o płatności bezpośrednie, co pozwoli w tym przypadku zweryfikować powierzchnię upraw. *(Wydruk wniosku o dopłaty stanowi integralną część wniosku rolnika do gminy o oszacowanie szkód).*
3. W przypadku, jeżeli rolnik posiada grunty także w innych gminach w województwie (poza siedzibą gospodarstwa), składa także wniosek/wnioski uproszczone – wzór nr 2 w pozostałych gminach w województwie pod warunkiem, że wystąpiły tam szkody w uprawach rolnych. We wniosku/ wnioskach skierowanych do tych gmin, poza gminą w której jest siedziba gospodarstwa (w której należy złożyć wniosek kompletnie wypełniony), w pozostałych gminach należy podać we wniosku jedynie wybrane dane, tj. dane adresowe,

rodzaj niekorzystnego zjawiska, datę wystąpienia szkody, rodzaj i powierzchnię wyłącznie uszkodzonej uprawy).

4. W przypadku, gdy rolnik posiada grunty w dwóch lub więcej województwach, składa wnioski o oszacowanie szkód we wszystkich gminach w województwie i poza województwem, w których wystąpiły szkody w uprawach. Uwaga: wzory wniosków umieszczone na stronie internetowej Urzędu obowiązują tylko w województwie warmińsko – mazurskim. W przypadku jeżeli rolnik składa wniosek w innych województwach, składa je na wzorach tam obowiązujących. Jeżeli większość posiadanych gruntów zlokalizowana jest w województwie **warmińsko – mazurskim, to protokół zbiorczy sporządza gmina w której rolnik posiada najwięcej gruntów. Kompletny wniosek wraz z wydrukiem wniosku o płatności bezpośrednio należy złożyć w tej gminie.**
5. W przypadku, gdy gospodarstwo położone jest na terenie dwóch lub więcej województw, a protokół zbiorczy sporządza komisja gminna w tym województwie, w którym rolnik posiada najwięcej gruntów, to w takiej sytuacji poszkodowany rolnik przedstawia w terminie do 45 dni, protokoły tzw. z części gospodarstwa z gmin położonych poza województwem dla tej komisji gminnej, w której posiada najwięcej gruntów, **celem sporządzenia protokołu zbiorczego.** W przypadku, gdy gospodarstwo, w którym wystąpiły szkody posiada grunty jedynie w województwie warmińsko – mazurskim, a szkody wystąpiły także w innych gminach województwa, to protokół zbiorczy sporządza gmina, w której znajduje się siedziba gospodarstwa, a pozostałe gminy w których wystąpiły szkody przekazują protokoły tzw. cząstkowe, które sporządzane są w 1 egz. do tej gminy, która sporządza protokół zbiorczy (skan protokołu cząstkowego należy przekazać drogą elektroniczną).
6. Wniosek składa się na opracowanym formularzu dostępnym w gminie lub na stronach internetowych urzędu gminy oraz Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (*Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, w zakładce: **Co robimy > Sprawy z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz rolnictwa > Rolnictwo,*** w możliwie krótkim terminie od dnia wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, tak aby w przypadku wystąpienia niekorzystnego zjawiska o szerokim zasięgu, np. suszy, komisje mogły oszacować szkody w terminie, przed zbiorem upraw).
7. Rolnik we wniosku do gminy (kompletnie wypełnionym), w której jest siedziba gospodarstwa) wyszczególnia całą powierzchnię upraw w gospodarstwie rolnym, położoną **we wszystkich gminach województwa warmińsko - mazurskiego, jak też w gminach położonych na terenie innych województw,** zgodną z wnioskiem o płatności bezpośrednio, skierowanym do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto we wniosku rolnik podaje także wchodzącą w całkowitą powierzchnię upraw w gospodarstwie, powierzchnię upraw rolnych w dniu wystąpienia szkody (z wyłączeniem łąk i pastwisk), powierzchnię upraw rolnych w dniu wystąpienia szkody z wyłączeniem użytków zielonych (łąk i pastwisk, traw na gruntach ornych uprawianych na zieloną masę, mieszanki motylkowych z trawami, motylkowych drobnonasiennych na zielonkę).

8. Zarządzenia o powołaniu komisji przez Wojewodę we wszystkich gminach, w poszczególnych powiatach województwa wraz ze składami osobowymi komisji oraz wszelka dokumentacja dotycząca szacowania szkód dostępna jest *na stronie internetowej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w zakładce: [Co robimy > Sprawy z zakresu ochrony środowiska, przyrody oraz rolnictwa > Rolnictwo.](#)*

II. Zadania gminy

1. Pracownicy urzędu gminy sprawdzają kompletność złożonego wniosku rolnika o oszacowanie szkód, tj. wniosku i załącznika w postaci wydruku o płatności bezpośrednie.
2. Na podstawie wniosków rolników, wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje do Wojewody wniosek (na opracowanym formularzu) o uruchomienie komisji ds. szacowania szkód (wyłącznie za pośrednictwem platformy ePUAP), w możliwie jak najkrótszym terminie od dnia wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego. Wniosek o uruchomienie komisji składa się tylko raz w roku oddzielnie dla każdego rodzaju niekorzystnego zjawiska.
3. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku gminy przez Wojewodę i **przekazaniu gminie informacji zwrotnej w tym zakresie**, za pośrednictwem ePUAP, komisja powołana stosownym zarządzeniem Wojewody, złożona wyłącznie spośród członków wymienionych w zarządzeniu, dokonuje oszacowania szkód w gospodarstwach rolników, którzy przedłożyli wnioski, poprzez lustrację w terenie. W miarę napływu kolejnych wniosków rolników, gmina przesyła do Wojewody (raz w tygodniu, w czwartki, za pośrednictwem ePUAP) jedynie uzupełnienie do wykazu poszkodowanych rolników, na formularzu stanowiącym załącznik do wniosku gminy do Wojewody obowiązkowo z powierzchnią uszkodzonych upraw wynikającą z wniosków rolników. **Cały obieg dokumentacji odbywa się w systemie elektronicznym.**
4. Obsługę organizacyjno - administracyjną komisji zapewnia urząd gminy.
5. Po sporządzeniu protokołu i wyliczeniu strat, zgodnie z zasadami, gmina przekazuje Wojewodzie Warmińsko – Mazurskiemu w terminie 30 dni od oszacowania szkód, a w przypadku protokołów zbiorczych w terminie 45 dni:
 - 1 egzemplarz protokołu oszacowania szkód w przypadku, jeżeli poziom strat jest niższy niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie (drugi egzemplarz, gmina wydaje rolnikowi, ale dopiero po sprawdzeniu przez Wojewodę i przekazaniu stosownych informacji).
 - 2 egzemplarze protokołu, w przypadku, gdy poziom szkód był wyższy niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej oraz jeżeli straty zostały oszacowane przez komisję w środkach trwałych, celem potwierdzenia wystąpienia szkód przez Wojewodę. Po potwierdzeniu protokołów przez Wojewodę potwierdzone egzemplarze protokołów, Wojewoda przekazuje bezpośrednio do gminy, celem przekazania ich poszkodowanym rolnikom.
6. Po zakończeniu lustracji, gmina sporządza zestawienie imienne strat w gospodarstwach rolnych, wg określonego wzoru i przekazuje te zestawienie Wojewodzie.

III. Zadania komisji ds. szacowania strat w rolnictwie spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi

1. Przed oszacowaniem szkód, przewodniczący komisji wraz z doradcą W-MODR – sprawdzają zgodność danych we wniosku rolnika z danymi z wniosku o płatności, czy nazwy upraw i powierzchnia upraw jest zgodna z wydrukiem załączonego przez rolnika wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich.
2. Komisja, powołana stosownym zarządzeniem wojewody dokonuje oszacowania strat poprzez lustrację na miejscu. Komisja jest zobowiązana sporządzić protokół w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden dla wojewody drugi dla producenta rolnego. Do protokołu może być dołączona dokumentacja fotograficzna potwierdzająca zakres szkód. Komisja może sporządzić kserokopię protokołu dla własnych potrzeb.
3. Protokół oszacowania szkód sporządza się wyłącznie na wzorze protokołu szacowania szkód z danymi do stosowania w 2020 r. – NZA, udostępnionym przez ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi. Wysokość szkód powinna być wyliczana na poziomie gospodarstwa rolnego, pod warunkiem, że producent rolny posiada kompletne i wiarygodne dane obejmujące wszystkie zdarzenia prowadzonej produkcji roślinnej i zwierzęcej potwierdzające uzyskane plony oraz ceny w jego gospodarstwie w roku szacowania szkody, jak również dane z ubiegłych 3 lat (należy w takim przypadku stosować „Wzór protokołu szacowania szkód bez danych do stosowania w 2020 r. – NZA”). **Jeżeli rolnik nie jest w stanie udokumentować uzyskanych plonów i cen, Komisja do wyliczeń szkód przyjmuje dane dla regionu FADN A (dla województw warmińsko – mazurskiego, zachodniopomorskiego, pomorskiego, lubuskiego).** Komisja wylicza straty w odniesieniu do produkcji z całego gospodarstwa, a więc w produkcji roślinnej i zwierzęcej, niezależnie od tego czy szkody wystąpiły wyłącznie w uprawach, czy wyłącznie w produkcji zwierzęcej. Linki do protokołów znajdują się na stronie Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.
4. W przypadku suszy, podstawą rozpoczęcia prac komisji szacujących szkody są wyniki monitoringu suszy rolniczej, który jest prowadzony na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, na podstawie bieżącej oceny niedoboru wody w okresie wegetacyjnym mierzonego Klimatycznym Bilansem Wodnym (KBW). System monitoringu suszy ma za zadanie wskazać obszary, na których potencjalnie wystąpiły straty spowodowane suszą. Suszę, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb. Dane dotyczące zagrożenia suszą w poszczególnych gminach, dla **14** gatunków i grup roślin, tj. dla: zbóż ozimych, zbóż jarych, kukurydzy na ziarno, kukurydzy na kiszonkę, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, krzewów owocowych, drzew owocowych, truskawek i roślin strączkowych ogłaszane są, co dekadę, na stronie IUNG w zakładce – monitoring suszy rolniczej (przy określaniu podatności gleb na suszę, można sprawdzić czy uszkodzone uprawy w gospodarstwie, odpowiadają określonej kategorii gleb pod względem podatności na suszę – mapa kategorii glebowych).

Dane podane przez rolnika we wniosku, dotyczące kategorii gleby na jakiej uprawiana jest dana uprawa można zweryfikować na portalu Geo-system (www.punktyadresowe.pl), należy wybrać woj. warmińsko – mazurskie, gminę, działki, obręb, nr działki.

Podział gatunków gleb na kategorie podatności gleb na suszę rolnicza

Kategoria I - Bardzo lekka , silnie podatna na suszę	<p>piasek luźny - pl piasek luźny pylasty - plp piasek słabo gliniasty - ps piasek słabo gliniasty pylasty - psp</p>
Kategoria II - Lekka , podatna na suszę	<p>piasek gliniasty lekki - pgl piasek gliniasty lekki pylasty - pglp piasek gliniasty mocny - pgm piasek gliniasty mocny pylasty - pgmp</p>
Kategoria III - Średnia , mało podatna na suszę	<p>glina lekka - gl glina lekka pylasta - glp pył gliniasty - plg pył zwykły - plz pył piaszczysty - plp</p>
Kategoria IV - Ciężka , bardzo mało podatna na suszę	<p>glina średnia - gs glina średnia pylasta - gsp glina ciężka - gc glina ciężka pylasta - gcp pył ilasty - pli ił - i ił pylasty - ip</p>

Podstawą szacowania szkód spowodowanych suszą jest wyłącznie monitoring suszy rolniczej. Jeżeli z danych monitoringu suszy nie wynika, że wystąpiło zagrożenie suszą to nie ma możliwości uruchomienia prac komisji przez Wojewodę. W przypadku, gdy susza wystąpiła tylko w wybranych uprawach, a w innych uprawach objętych monitoringiem nie nastąpiło przekroczenie KBW to te uprawy również nie mogą podlegać szacowaniu. W przypadku suszy, przed lustracją, przewodniczący zapoznaje się z monitoringiem suszy i sprawdza które uprawy mogą podlegać szacowaniu w danej gminie. W przypadku jeżeli szacowane byłyby rośliny objęte monitoringiem dla których nie stwierdzono zagrożenia suszą rolniczą, taki protokół będzie zwracany do poprawy. W przypadku gdy dla danej rośliny, w tym łąk i pastwisk nie jest prowadzony monitoring suszy, szkody można szacować, jeżeli monitoring potwierdza wystąpienie suszy w uprawach o analogicznych wymaganiach wodnych.

4. W przypadku szkód w uprawach spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne w terminie **do 20 maja wymagających zaorania lub ponownego obsiewu**, poziom szkód w uprawach ustala się, uwzględniając szacunki dokonane przez komisję, jednak nie wyżej **niż 50% plonu** (w tym przypadku do wyliczenia szkód nie uwzględnia się plonów roślin które zostały zasiane po zlikwidowanych uprawach). Powyższa zasada nie dotyczy szkód w owocach.

5. Szacowanie szkód w użytkach zielonych

Szacując poziom szkód w łąkach należy wziąć pod uwagę okres wystąpienia zjawiska oraz ilość pokosów i termin ich przeprowadzenia.

Szacując straty, **maksymalny poziom** ustala się dla:

łąk trójkośnych:

I pokos 50%
II pokos 30%
III pokos 20%

pastwisk :

I rotacja 50% (maj, czerwiec)
II rotacja 30% (lipiec, sierpień)
III rotacja 20% (wrzesień, październik)

łąk dwukośnych:

I pokos na poziomie 60%
II pokos na poziomie 40%

6. W przypadku szacowania szkód pod kątem ubiegania się o kredyt na odtworzenie środków trwałych przyjmuje się minimalny poziom strat w odniesieniu do pojedynczego środka trwałego w wysokości powyżej 3 350 zł oraz wartość kosztów napraw lub różnicy pomiędzy wartością aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego i bezpośrednio po jego wystąpieniu,

7. W przypadku szacowania szkód w sadzie, lub innej plantacji roślin wieloletnich, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat, z wyłączeniem plantacji truskawek, plantacji choinek oraz roślin na cele energetyczne pod kątem ubiegania się o pomoc na odtworzenie środków trwałych uwzględnia się wartość bieżącą roślin (tj. w zależności od wieku, gęstości nasadzeń szt./ha oraz podkładki) oraz współczynnik oceny bonitacyjnej wartości bieżącej (bez utraconych korzyści); do wykorzystania na stronie internetowej MRiRW - pomoc opracowanie Krzysztofa Zmarlickiego – „Określanie wartości plantacji kultur wieloletnich” udostępnione nieodpłatnie przez Polską Federację Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych. Szacowaniu szkód podlega wyłącznie uprawa wikliny na cele plecionkarskie,

8. Terminy szacowania szkód:

1) w ciągu 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego powstania tych szkód, tj.:

- a) od wschodów do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji, albo
- b) nie później niż w terminie do 3 miesięcy od wystąpienia gradu, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny – w przypadku szkód w środku trwałym, albo

- c) nie później niż w terminie do 12 miesięcy od ustąpienia wody umożliwiającego komisji rozpoczęcie szacowania szkód – w przypadku szacowania szkód spowodowanych przez powódź w budynkach;
- 2) dwukrotnie, szkód spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź lub grad w drzewach owocowych (dotyczy wyłącznie drzew owocowych jako środka trwałego natomiast nie dotyczy szkód w owocach tj. plonie):
- a) po raz pierwszy – w terminie do **2 miesięcy od dnia powstania tych szkód**,
- b) po raz drugi – nie później niż w terminie do **12 miesięcy od dnia powstania tych szkód**.

W pierwszym etapie szacowania szkód w drzewach owocowych sporządza się protokół w formie notatki zawierający dane niezbędne przy powtórnym szacowaniu szkód.

Komisja, dokonując szacowania po raz drugi sporządza protokół z szacowania szkód.

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI PRZY SPORZĄDZANIU PROTOKOŁÓW PRZEZ KOMISJE

1. W przypadku posiadania gruntów przez rolnika tylko w jednej gminie

- Protokół sporządza komisja gminna w której znajduje się siedziba gospodarstwa rolnego,

2. W przypadku posiadania przez rolnika gruntów w więcej niż jednej gminie, ale tylko w województwie warmińsko – mazurskim

- Protokół sporządza komisja gminna w której znajduje się siedziba gospodarstwa rolnego z wykorzystaniem danych z protokołów z części gospodarstwa, tzw. „częstkowych” z oszacowania szkód w uprawach położonych w gminie/ gminach poza siedzibą gospodarstwa. Te protokoły „częstkowe”, sporządzane są tylko w 1 egz., numerowane kolejnym numerem z dodaniem litery c (np. 1c/2020, 2c/2020, 3c/2020) i przekazywane przez gminę w formie skanu protokołu z podpisami członków komisji drogą elektroniczną do gminy w której znajduje się siedziba gospodarstwa celem sporządzenia protokołu obejmującego całość produkcji w gospodarstwie i umożliwiającego identyfikację wszystkich szkód. Rolnik podpisuje skan protokołu z oszacowania strat w całym gospodarstwie wraz z protokołem sporządzonym z całego gospodarstwa. *Komisja gminna na terenie której znajduje się siedziba gospodarstwa i która sporządza protokół może oszacować szkody także w uprawach poszkodowanego rolnika na gruntach położonych w sąsiednich gminach (w takim przypadku gmina powiadamia gminę/ gminy o dokonaniu oszacowania szkód).* Gmina, która sporządza protokół w skali całego gospodarstwa wykorzystuje dane z pozostałych gmin, nie traktując formalnie tego protokołu z oszacowania szkód w granicach województwa **jako protokołu zbiorczego**. Do 1 egzemplarza protokołu przeznaczonego dla Wojewody, gmina dołącza protokół lub protokoły „częstkowe” z innych gmin. **Protokoły z całego gospodarstwa, w odróżnieniu od protokołów z części gospodarstwa są numerowane kolejno (1,2,3,4,5).** Protokoły „częstkowe” w przypadku posiadania gruntów w kilku gminach ale tylko w województwie warmińsko – mazurskim nie są wydawane rolnikowi.

3. W przypadku posiadania przez rolnika gruntów w więcej niż jednym województwie

- Protokół zbiorczy sporządzany jest w przypadku, gdy rolnik posiada grunty w których wystąpiły szkody, **w dwóch lub więcej województwach**. Jeżeli większość posiadanych gruntów zlokalizowana jest w województwie warmińsko – mazurskim, to protokół zbiorczy sporządza województwo i gmina w której rolnik posiada najwięcej gruntów. Obowiązek przedłożenia protokołów „częstkowych” z gmin spoza województwa warmińsko – mazurskiego do komisji która sporządza protokół zbiorczy spoczywa na rolniku. **Ważne: jeden egzemplarz protokołu z oszacowania szkód, w przypadku, gdy zbiorczy protokół sporządzany jest w innym województwie, gmina wydaje rolnikowi, a drugi egzemplarz przekazuje Wojewodzie.**

W załączniku 1 „Szkody w produkcji roślinnej”:

- W przypadku jeżeli straty w danej uprawie, na poszczególnych polach uprawowych zostały oszacowane w różnej wysokości, szkody należy wpisać jako oddzielne pozycje. Łączyć można i wpisać łącznie jako jedną pozycję, pola uprawowe danej rośliny, jeżeli % szkód powstałych w wyniku danego zjawiska atmosferycznego jest taki sam oraz pola uprawowe danej rośliny, które nie uległy uszkodzeniu w wyniku wystąpienia danego niekorzystnego zjawiska atmosferycznego. Nazwy upraw powinny być zgodne z wykazem danych dla regionu FADN A.
- **Szacowanie szkód w użytkach zielonych**
Szacując straty, **maksymalny poziom** ustala się dla:

łąk trójkośnych:

I pokos 50%
II pokos 30%
III pokos 20%

pastwisk:

I rotacja 50% (maj, czerwiec)
II rotacja 30% (lipiec, sierpień)
III rotacja 20% (wrzesień, październik)

łąk dwukośnych:

I pokos na poziomie 60%
II pokos na poziomie 40%

Przykład: Przy założeniu, że straty w I pokosie wyniosły 80%, to w przypadku łąk trójkośnych, maksymalny procent strat może wynieść 40% **plonu całorocznego**, bowiem I pokos zgodnie z powyższymi zasadami stanowi 50% plonu ogólnego. Straty w użytkach zielonych, komisja może ocenić w momencie lustracji, a więc szacować szkody tylko w danym pokosie i odnosić te szkody do plonu całorocznego.

W przypadku więc strat w użytkach zielonych, czy też uprawach na gruntach ornych zbieranych na zieloną masę, w zał. 1 „Szkody w produkcji roślinnej”, w kolumnie 8 „Straty plonu w % w roku wystąpienia szkody” należy podawać te szkody **w odniesieniu do plonu całorocznego.**

- „Koszty poniesione z powodu niezebrania plonów w wyniku szkód łącznie” (kol. 13) zał. 1. „Szkody w produkcji roślinnej” – W przypadku gospodarstw rolnych prowadzących jednocześnie produkcję roślinną i zwierzęcą, w protokole należy zawrzeć informację o kosztach poniesionych z tytułu niezebrania plonów w wyniku wystąpienia szkód, np. **koszty związane z zakupem pasz.**

Ważne: zakup pasz powinien wynikać z ujemnego bilansu paszowego w gospodarstwie rolnym spowodowanego szkodami powstałymi w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. **Ilość nabytych pasz nie może przekroczyć ilości pasz niewyprodukowanych w gospodarstwie, w związku z wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego co wynikają z danych rachunkowych, innej ewidencji lub dokumentów będących w posiadaniu producenta rolnego.**

Rolnik może określić koszty poniesione na zakup pasz we **wniosku rolnika**, zał. nr. 2 do wniosku. Czy określony we wniosku zakup pasz wynika z ujemnego bilansu paszowego weryfikuje **członek komisji gminnej - doradca PZDR. Wartość w kolumnie 13 może być niższa lub równa, lecz nie może być wyższa niż w kolumnie 11.** Jeżeli takie koszty nie występują nie należy wypełniać tej kolumny.

- „Koszty nieponiesione w związku z wystąpieniem szkód łącznie” (kol. 12) – formuła licząca uwzględnia tylko te koszty w przypadku gdy szkody w danej uprawie powstały **w wysokości co najmniej 70%.** W zakładce koszty nieponiesione wybrać należy nazwę uprawy gdzie są określone koszty nieponiesione na 1 ha uprawy dla regionu FADN A. Jeżeli straty w danej uprawie i na danym polu uprawowym są niższe niż 70% koszty te nie są uwzględniane.
- kolumna 9 – „Wysokość szkód w uprawach uwzględnianych w produkcji zwierzęcej” - oblicza się **wyłącznie dla upraw wykorzystywanych w produkcji zwierzęcej dla określonych gatunków zwierząt przedstawionych w wyjaśnieniu umieszczonym pod zał. 1.** „Szkody w produkcji roślinnej”. W kolumnie 9 tabeli szkody w produkcji roślinnej należy wprowadzić wartości zgodnie z podanym algorytmem dla tych upraw. **Ważne:** jeżeli wartość sumy kolumny 9 tabeli – zał. 1 jest większa od wartości sumy średniej rocznej produkcji zwierzęcej, tj. kolumny 6 tabeli zał. 2 „Szkody w produkcji zwierzęcej towarowej”, jej wartość przyjmuje wysokość sumy średniej rocznej produkcji zwierzęcej, **czyli kolumna 9 zał. 1 nie może być wyższa niż kolumna 6 zał. 2.**
- W załączniku 2 „Szkody w produkcji zwierzęcej towarowej (bez ryb)” wartości pomiędzy kolumną 3 i 7 mogą różnić się wyłącznie o liczbę padłych zwierząt w wyniku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, a zatem jeżeli nie ma upadków spowodowanych danym zjawiskiem w kolumnach 3 i 7 należy wpisać te same liczby zwierząt.
- Załączniki stanowią integralną część protokołu, przy czym do protokołu należy dołączyć tylko załączniki z wyliczeniami komisji dotyczącymi prowadzonej produkcji i oszacowania szkód. **Załączników, które nie są wypełnione z uwagi na charakter prowadzonej przez producenta rolnego produkcji czy charakteru szkód – nie należy dołączać.**

IV. Zadania Komisji Wojewódzkiej

1. Wsparcie merytoryczne komisji szacujących straty w poszczególnych gminach, udzielanie informacji i wyjaśnień komisjom w sprawach dotyczących szacowania strat.

2. Wsparcie, przy weryfikacji protokołów szacowania szkód sporządzonych przez komisje gminne w przypadkach wystąpienia masowych szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

V. Zadania Wojewody

1. Powołanie komisji do oszacowania szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi w gminach w poszczególnych powiatach województwa oraz Komisji Wojewódzkiej.
2. Potwierdzenie zasadności wniosków Wójtów, Burmistrzów gmin o oszacowanie szkód.
3. Potwierdzanie protokołów, w przypadku gdy poziom szkód jest wyższy niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej oraz protokołów, w których oszacowane zostały środki trwałe.
4. Przekazanie do gmin, potwierdzonych egzemplarzy protokołów z oszacowania szkód w przypadkach gdy poziom strat w gospodarstwach przekracza 30% średniej rocznej produkcji rolnej lub średniej rocznej produkcji roślinnej oraz protokołów z oszacowania środków trwałych, celem wydania ich poszkodowanym rolnikom.

W sprawach dotyczących organizacji prac komisji oraz sprawach merytorycznych związanych z szacowaniem szkód należy kontaktować się z Oddziałem Rolnictwa i Środowiska Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie: Ewa Bonusiak 89/ 52-32-541, Janusz Moszczyński – tel. 89/ 52-32-571.